

Reactie van NBBU-Zorg bij de internetconsultatie van het initiatiefwetsvoorstel Zelfstandigenwet

Inleiding

NBBU-zorg

Ruim 50 arbeidsbemiddelingsbureaus in de zorg, die samen enkele tienduizenden zzp'ers bemiddelen, namen in 2024 het initiatief om zich te verenigen onder één vlag: NBBU-Zorg. NBBU-Zorg is onderdeel van de NBBU. Samen committeren de zorgintermediairs zich aan het NBBU zzp-keurmerk, waarmee ze de opdrachtgevers in de zorgsector kwaliteit en duidelijkheid bieden. Ook houden ze rekening met een goede balans tussen vaste en flexibele arbeidskrachten. Met NBBU-Zorg introduceren zij een kwaliteitsstandaard voor personele dienstverlening in de zorgsector.

Naast het bij elkaar brengen van zzp'ers en opdrachtgevers, faciliteren de intermediairs zaken die samenhangen met het inhuurproces op juridisch en administratief gebied. Bijvoorbeeld door te zorgen voor de juiste overeenkomsten en het bieden van ondersteuning bij een correcte administratie conform wet- en regelgeving. Doel daarbij is het beheersen van risico's en het voldoen aan wet- en regelgeving.

De zorgspecifieke reactie bij de internetconsultatie van het wetsvoorstel Zelfstandigenwet

De NBBU heeft bij deze internetconsultatie input geleverd. Ook voor de zorgsector sluiten we aan bij de inhoud van die reactie. De zorgsector onderscheidt zich echter van andere sectoren door de specifieke wetgeving die er geldt en de afwijkende werkomstandigheden die er heersen. Vandaar deze separate reactie vanuit NBBU-Zorg.

De Belastingdienst en politieke en maatschappelijke organisaties richten zich na de afschaffing van het handhavingsmoratorium op het terugdringen van het aantal zzp'ers in de zorg en noemen de sector voortdurend 'risicovol'. Bij bedrijfsbezoeken stelt de Belastingdienst consequent dat zzp-inzet zowel intra- als extramuraal niet mogelijk meer is en dat de inzet van zzp'ers op korte termijn volledig moet worden beëindigd.

De Zelfstandigenwet zou ook voor de zorg duidelijkheid moeten bieden, maar dat lijkt niet het geval. In de zorg gelden bijzondere omstandigheden en strikte protocollen en samenwerkingsverbanden. Hierdoor zullen de criteria bij de zelfstandigentoets en de werkrelatietoets voor een groot deel van de zorgverleners onvoldoende duidelijkheid bieden.

Het wetsvoorstel Zelfstandigenwet geeft de mogelijkheid tot een sectoraal rechtsvermoeden van werknemerschap. Maar als dit sectoraal rechtsvermoeden wordt ingevoerd voor de zorg, blijft de situatie zoals deze nu is, en is werken als zzp'er in de zorg nauwelijks mogelijk. Dat, terwijl de initiatiefnemers van het wetsvoorstel Zelfstandigenwet erkennen dat onder andere in de zorg zzp'ers onmisbaar zijn, gelet op hetgeen zij constateren op pagina 22 van de Memorie van Toelichting (MvT).

Sectoraal rechtsvermoeden

NBBU Zorg is van mening dat het “sectoraal rechtsvermoeden” dat nu vorm is gegeven als een *sectoraal rechtsvermoeden van werknemerschap*, niet past in een wet die zich presenteert als Zelfstandigenwet. Een wet die pretendeert een toetsingskader te introduceren voor het werken als zelfstandige moet blijven uitgaan van het toetsen van het zelfstandig ondernemerschap. Beter is het dan ook te kiezen voor het **sectoraal rechtsvermoeden van zelfstandigheid**, waarbij sectoren de mogelijkheid wordt geboden om aan te tonen op welke wijze als zelfstandige kan worden gewerkt binnen die sectoren, in dit geval de zorg.

Met een **sectoraal rechtsvermoeden voor zelfstandigheid** kan de zorgsector op een positieve manier een kans worden geboden om op basis van overeenstemming tussen opdrachtgevers- en opdrachtnemersvertegenwoordigers sectorspecifieke afspraken te maken over het werken als zelfstandige. In de zorg is het dan aannemelijk dat hiervoor via sectorale toetsing de vereisten uit het Fiscaal Kompas zullen gelden, zoals die door de gezamenlijke zorgbranches (BOZ) zijn ontwikkeld. Die criteria zijn gebaseerd op de specifieke zorgwetgeving WKKGZ en WTZA, waarbij de solistisch werkende zorgprofessional zich onderscheidt van de zorgmedewerker in loondienst. Hiermee wordt in ieder geval ook voorkomen dat zorgprofessionals onnodig voor de branche verloren gaan.

